

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд, за присъждане на образователната и научна степен
“Доктор”, по научна специалност 01.06.14 „Ентомология“.

Тема: Фаунистични, екологични и зоогеографски изследвания на твърдокрилите насекоми от сем. Carabidae от поддържан резерват „Сребърна“

Докторант: Николай Дянков Коджабашев

Научен консултант: проф., д-р Любомир Пенев

Дал становище: проф., д-р Светослав Герасимов

Индикатори за дисертабилност

Твърдокрилите насекоми (Coleoptera) от семейството на бръмбарите бегачи (Carabidae) са правилно подбрана група в таксономично, зоогеографско и екологично отношение.

Удачно подбраният район на изследване – резерватът „Сребърна“, където е налице голямо биотопично разнообразие в сравнително малка площ - седем подходящо избрани биотопа в 5 опитни площадки в зоната на езерото и прилежащите му територии е предпоставка за дисертабилност на темата. Подробности в глава 5 „Обща характеристика на изследвания район“, където са разгледани най-съществените компоненти на абиотичната и биотична среда (стр. 46 до 55) на дисертационния труд.

Друг индикатор е структурата на труда с две основни съставни части:

- фаунистична - систематика и зоогеография –56 до 168 стр.
- екологична - демографска структура на видовете и съобществата по биотопи и въз основа на това типизация на екосистемите в изследвания район и методичния подход на събрания материал — глава 6.2 (от стр. 169 – 207).

Трети индикатор в това отношение е разнообразието от взаимно допълващи се подходи за събиране на материала: ръчен сбор, косене с ентомологичен сак, улов на екран с нощна лампа, изтръскване на клони и земни капани. Всеки един от подходите е допринесъл за максимално представяне на видовия състав в района на езерото, съставяне на богата база данни, и количествен материал за анализи. При екологичните анализи са използвани коректно само материалите, събрани от земни капани, защото те работят неизбирателно, денонощно, целогодишно, с биотопично детерминиран обхват. (не само за бръмбарите бегчи, обект на дисертационния труд, но и за всички други епигеобионти).

Четвърти индикатор за дисертабилност е методичното равнище - грамотно използвани и адекватно приложени биостатистически методи за анализ в екологичната част. Този основен раздел в разглеждания труд намирам за разработен на много високо ниво.

Показатели за осведоменост на докторанта по темата

- Литературен обзор, базиран на 321 източника, с широк времеви диапазон;

- Сполучливо дискутиране на резултатите от дисертационния труд с тези на други автори.

В предварителните разисквания по време на апробацията на 09.11.2016 г. се проведе задълбочена дискусия в различни аспекти на дисертационния труд, която спомогна за оформяне на финалното му съдържание. Отговорите, които даде Коджабашев на спорните въпроси по отношение на съпоставимост на използваните подходи за събиране на материала, статистическите методи на анализ и особено за зоогеографския анализ, показаха осведомеността и дълбочината, с която е навлязъл в разработваната материя на труда.

Ако към това се прибавят:

- 21 публикации и 8 участия с доклади в научни форуми, в повечето от които, обект на изследване са карабидите от други райони в страната;
- Активното му участие в работата за ПУ и екологични оценки на защитени територии и зони по Натура 2000, базирани на тази и други групи насекоми;
- Разработването на планове и програми по зоология, екология и опазване на биоразнообразието и изключителната му натовареност като преподавател на бакалаври и магистри в два факултета на ЛГУ.

Въз основа на горното може да се направи извода за неговата зрялост да извършва изследователска и преподавателска работа в областта, на която е посветен разглежданият дисертационен труд.

Направените от мен (и други колеги) по време на предзащитата забележки и препоръки за подобряване качеството на дисертационния труд в основни линии са взети под внимание, което е знак за разумна самокритичност, важно качество за един научен работник.

Значимост на резултатите:

Критична оценка се полага да дадат рецензентите, но основен показател са синтезирано представените обобщени резултати, изводи и приноси на дисертационния труд. Приемам, че те имат фундаментално и приложно значение, което с изключение на препоръки от редакционно естество, не бяха оспорени по същество от участниците по време на апробацията (предзащитата).

Препоръки: Би било разумно докторантът да продължи и разшири изследователската си работа, като, заедно с други специалисти по групата, станат инициатори за обособяване на Балканска (като част от европейска работна група по Carabidae, ако има такава) с основна цел да се издаде монографичен труд за Carabidae на Балканите или в Европа.

Заклучение: С разработването на тази дисертация Николай Коджабашев показва качества на способен специалист, който може успешно да извършва научноизследователска и преподавателска работа, на съвременен методично и научно равнище. Считаю, че рецензираният труд значително надхвърля изискванията на Закона за развитие и на академичния състав в Република България и Правилника на ИБЕИ – БАН. Това ми дава основание за положителна оценка на дисертационния труд и препоръка към уважаемите членове на научното жури да подкрепят с положителен вот

присъждане на Николай Дянков Коджабашев образователната и научна степен
“Доктор”.

София, 08 декември 2016 г.

Подпис:

/проф. Св. Герасимов/